

РЕШЕНИЕ

№ 37219

гр. София, 11.11.2025 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 11 състав, в
публично заседание на 20.10.2025 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Петя Стоилова

при участието на секретаря Дора Тинчева, като разгледа дело номер **8109** по описа за **2025** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.145-178 АПК вр. с чл.84, ал.3 от ЗУБ.

Образувано е по жалба на Е. А. М. – гражданин на С. срещу Решение № 4083/14.07.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

В жалбата са наведени оплаквания, че административният акт е незаконосъобразен, поради нарушение на материалния закон и съществено нарушение на административнопроизводствените правила. Счита, че анализът на обстановката в С. е формален и не кореспондира с личната бежанска история на жалбоподателя, като не е изследвано обстоятелството, относно местоживеенето на Е. А. М. в С. и региона на страната, където ще бъде върнат. В жалбата се прави позоваване на позицията на ВКБООН от 14 декември 2025г.

В проведеното по делото открито съдебно заседание, оспорващият се явява лично и с адв. Л.. Поддържа жалбата чрез преводач, като заявява, че поддържа всичко, казано от адв. Л..

Ответникът - Председателят на ДАБ в о.с.з. не изпраща процесуален представител. Постъпили са писмени бележки.

СГП не взема участие.

Административен съд София- град, след като обсъди доводите на страните и събраните по делото доказателства, приема за установено от фактическа страна следното:

Е. А. М. по време на проведеното му на 11.01.2024г. интервю разказва, че е напуснал С. заедно със семейството си за Турция през 2015г., когато ДАЕШ навлиза в обл. Р. и турците отворили границата. Съобщава, че останал там осем години и работил в строителството. Получил временна закрила от турските власти. Напуснал Турция, заради мощното земетресение и трудните условия

на живот породени от него. На 07.10.2023г., с помощта на трафикант, през дупка в теленото заграждение е преминал не по законоустановения ред на територията на Република България. Чуждият гражданин добавя, че е вървял пеша около четири дни, след което с кола се е отправил към вътрешността на страната. Декларира, че това е първата му молба за международна закрила и че не е подавал такава в друга държава. Уточнява, че е чувал как групировките отвличат и изнасилват жени. Твърди, че се е страхувал за живота си, защото разказвали, че ДАЕШ режели глави на невинни хора. Не би се завърнал в С. заради войната, влошената обща обстановка и липсата на дом и роднини в страната си по произход. Посочва, че цялото му семейство е в Турция, а в района, в който е живял има терористични групировки. Желает да получи международна закрила в Република България.

Декларира, че не е имал проблеми основани на етническата му принадлежност и изповяданата от него религия в страната му по произход, не е имал проблеми с официалните власти, армията и полицията в С.. Твърди, че не е бил задържан, нито арестуван, съден или осъждан, не е заплашван лично, не му е оказвано физическо и/или психическо насилие в държавата му на произход.

С оспореното в настоящото производство Решение № 4083/14.07.2025г. Председателят на ДАБ-МС, на основание чл. 75 , ал. 1, т. 2 и 4, вр. с чл. 8 и чл. 9 от ЗУБ е отказал да предостави статут на бежанец и хуманитарен статут на Е. А. М.. Приел е, че по отношение на кандидата не са налице предпоставките за предоставяне на статут на бежанец по чл. 8, ал. 1 от ЗУБ, а именно: по причини основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Счел е, че сирийският гражданин не е направил релевантни твърдения за осъществено спрямо него преследване от страна на държавата, от партии или организации, които контролират държавата или значителна част от нейната територия, или от недържавни субекти, включително международни организации, като същите не могат или не искат да предоставят закрила срещу преследване. АО е приел, че чужденецът не е имал проблеми от етнически, религиозен или политически характер. Чужденецът не изтъква никакви лични опасения от преследване в страната си на произход. Не прави и твърдения, релевантни с нормата на чл.9, ал.1, т.1 и т.2 ЗУБ, не е бил принуден да напусне или да остане извън страната си на произход по причина на реална опасност от смъртно наказание или екзекуция, изтезание, нечовешко или унижително отнасяне или наказание. Не заявява наличието на конкретно събитие, поради което е избрал да напусне страната си на произход и реално не е посочил никакви основателни опасения от преследване. Съобразена е от административния орган разпоредбата на чл.9, ал.1, т.3 от ЗУБ, като е разгледана във връзка с тълкуванията, дадени в решение на СЕС от 17 февруари 2009г. по дело С-465/2007г.

Административният орган е приел, че според бежанската история на Е. А. М., сирийският гражданин е напуснал С. не за да търси международна закрила, а за да търси по-добър стандарт на живот в посока Европа. Конкретни действия на преследване срещу него не са осъществени, а към конкретния момент 2015г. се е възползвал от факта, че на територията на страната му е съществувал вътрешен въоръжен конфликт, характеризиращ се с висока степен на безогледно насилие, страната му се е намирала в неблагоприятно външнополитическо положение и е изпитвала трудности със спазването на човешките права.

Административният орган е обсъдил изложеното в справка с вх. № МД-02-371/03.07.2025г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ, относно положението в С., която информация не следва да се преповтаря. От същата справка, според АО не може да се направи обоснован извод, че в момента е наличен вътрешен или международен въоръжен конфликт на територията на цялата страна, при който безогледното насилие достига до такова високо ниво, че съществуват сериозни и потвърдени основания да се смята, че молителят поради самият факт на пребиваване е

изложен на реална опасност да претърпи лични заплахи.

Служебно известно е на съда, че на 02.03.25г., съгласно изявление на сирийското президентство, новите власти в С. обявяват сформирането на седемчленен комитет, за изготвяне на конституционна харта за управление на прехода към демокрация. Новите управляващи са съсредоточени върху възстановяването на С. и нейните институции след отстраняването от власт на Б. А. на 08.12.2024г., което слага край на продължило над половин век управление на семейството му и на 13 годишен опустошителен конфликт. Президентството обявява сформирането на комисия от експерти, включваща две жени, натоварена с изготвянето на “конституционната декларация, която регулира преходната фаза в С.. Седемчленната комисия ще внесе своите предложения пред президента. Съобщението се основава на стремежа на сирийския народ да изгради своя държава, основана на върховенството на закона и надгражда резултатите от конференцията за национален диалог в С., като целта е да се подготви правната рамка, регулираща преходната фаза... В Бюлетин на ВКБООН от 07.03.25г. се посочва, че към 06.03.25г. около 301 967 души са се върнали в С. през съседните държави от началото на декември 2024г. Според ново широкомащабно проучване на намеренията, проведено от ВКБООН, REACH и Клъстера за координация и управление на лагери, един милион вътрешно разселени лица, живеещи в лагери в области в С. С., възнамеряват да се завърнат в районите си на произход в рамките на една година, 600 000 от тях дори преди края на лятото... В Североизточна С. ВКБООН също има важна роля за улесняване на доброволното завръщане на вътрешно разселените лица. Само на 04.03.25г. над 403 души напускат лагера „Areesha“ в К., завръщайки се обратно в своите райони на произход в провинция Д. ал Зор, включително Табия, Маядин и Кория. За да подпомогне тези движения, ВКБООН осигурява специални транспортни услуги, гарантирайки, че вътрешно разселените лица могат да се завърнат по безопасен и достоен начин. Чрез широка мрежа от услуги, базирани в общността, ВКБООН достига до вътрешно разселени лица, завърнали се от И. и до сирийските бежанци, завърнали се от съседни страни. Подкрепяните от ВКБООН обществени центрове остават в основата на услугите за закрила, като 106 от 122 оперативни центъра предоставят критична помощ за завърналите се лица, вътрешно разселени лица и приемни общности.

При така установената фактическа обстановка съдът намира от правна страна следното:

Жалбата е процесуално допустима като подадена от лице имащо правен интерес от оспорването и в законоустановения срок. Разгледана по същество, жалбата е неоснователна.

Оспореният индивидуален административен акт е издаден от компетентен орган – председателя на Държавната агенция за бежанците при Министерски съвет на осн. чл. 48, т. 1 от ЗУБ. Решението е издадено в писмена форма, при спазване на административнопроизводствените правила, при правилно прилагане на материалния закон и в съответствие с неговата цел.

От приетите по делото доказателства се установява, че жалбоподателят е информиран писмено, на разбираем за него език, за реда, който ще се следва в производството, за правата и задълженията му, както и за организациите, които предоставят правна и социална помощ на чужденци (чл. 58, ал. 8 ЗУБ). Своевременно и надлежно е уведомен за датата на насроченото интервю, по време на което му е била дадена възможност да изложи бежанската си история и да ангажира доказателства в подкрепа на твърденията си на заявления от него език, като за целта е бил осигурен превод. Видно от представения протокол от проведеното интервю, то е проведено на заявления от кандидата език, който изрично е удостоверил с подписа си, че няма възражения и допълнения. В съответствие с изискването на чл. 73 ЗУБ, молбата е била разгледана индивидуално, като на кандидата е била дадена възможност да изложи всички свои доводи свободно и добросъвестно и не е бил ограничен да посочи и евентуално да представи

доказателства в подкрепа на твърденията си.

Обжалваното решение е издадено и в съответствие с материалния закон. Изложеното определя спора като материалноправен относно наличие на основания за предоставяне на международна закрила по чл. 8 и чл. 9 ЗУБ въз основа на елементите от личната бежанска история на кандидата, обсъдени съобразно актуалната ситуация в страната му на произход.

Съгласно чл. 8, ал. 1 ЗУБ статут на бежанец в Република България се предоставя на чужденец, който поради основателни опасения от преследване, основани на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група, се намира извън държавата си по произход и поради тези причини не може или не желае да се ползва от закрилата на тази държава или да се завърне в нея. Понятието "преследване" е дефинирано в чл. 8, ал. 4 и ал. 5 от с.з., като нарушаване на основните права на човека или съвкупност от действия, които водят до нарушаване на основните права на човека, достатъчно тежки по своето естество или повторяемост, като съгласно ал. 5 действията на преследване могат да бъдат физическо или психическо насилие, закони, административни, полицейски или съдебни мерки, които са дискриминационни или се прилагат с цел дискриминация, включително наказания за отклонение от военна служба, която би довела до извършване на деяния по чл. 12, ал. 1, т. 1-3. Наличието и основателността на опасенията следва да се преценяват с оглед представените в бежанската история на кандидата за статут конкретни данни, като се отчете произхода на преследването, дали то води до нарушаване на основни права на човека, както и закрилата, която може да се получи от държавата по произход.

В настоящия случай правилно административният орган е преценил, че при проведеното с жалбоподателя интервю не се установява спрямо него да е било осъществено визираното в чл. 8, ал. 1 ЗУБ преследване, релевантно за предоставянето на бежански статут, а и самият той не е заявил конкретни обстоятелства, въз основа на които да може да се направи извод за опасение от преследване, основано на раса, религия, националност, политическо мнение или принадлежност към определена социална група. Ето защо преценката на административния орган, че изложените от кандидата мотиви за напускане на страната му по произход не са правно значими за търсената защита, са напълно обосновани. Молителят изрично не е заявил, че спрямо него, държавата му на пребиваване или друг недържавен субект на когото държавата не може или не желае да противодейства е предприел някакви действия, които да са релевантни на преследване. Такива заплахи не са били отправяни и към семейството му. Основният мотив, който кандидатът за закрила изтъква за напускането на С. са проблеми свързани с войната, поради което още през 2015г. е напуснал страната си, заедно с цялото си семейство, което понастоящем се намира в Турция. Въпреки, че е получил временна закрила от турските власти обаче, той е решил да продължи пътя си към З. Европа. С помощта на трафикант преминал не по законоустановения ред границата на Република България през дупка в теленото заграждение на 07.10.2023г., което се е случило преди отстраняването от власт на Б. А.. От изложеното не се установява на оспорвания да са били нарушени основни човешки права до такава степен тежки по своето естество или повторяемост за да се приеме, че е налице преследване по смисъла на относимите правни норми.

На следващо място, правилно е прието, че в случая не са налице и материалноправните предпоставки по чл. 9, ал. 1, т. 1 и т. 2 ЗУБ за предоставяне на хуманитарен статут. Материалноправните предпоставки за предоставяне на хуманитарен статут са установени в нормата на чл. 9, ал. 1 от ЗУБ. Според чл. 9, ал. 1 от ЗУБ хуманитарен статут се предоставя на чужденец, който не отговаря на изискванията за предоставяне на статут на бежанец и който не може или не желае да получи закрила от държавата си по произход, тъй като може да бъде изложен на реална опасност от тежки посегателства, като: смъртно наказание или екзекуция, или

изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, или тежки заплахи срещу живота или личността на цивилно лице, поради безогледно насилие в случай на въоръжен международен или вътрешен конфликт. Няма основания да се приеме, че жалбоподателят е напуснал С. поради реална опасност от смъртно наказание или екзекуция – обстоятелства, визирани в чл. 9, ал. 1, т. 1 от ЗУБ. Срещу него не са били предприети такива действия от официалните власти или от конкретна групировка, която държавата не е в състояние да контролира. Твърдения за обстоятелства от характера на тези по чл. 9, ал. 1, т. 2 - изтезание, нечовешко или унижително отнасяне, или наказание, молителят не е направил.

В разпоредбата на чл. 75, ал. 2, изр. 1 от ЗУБ е предвидено, че при произнасяне по молбата за статут се преценяват всички относими факти, свързани с личното положение на молителя, с държавата му по произход или с трети държави. Това изискване е изпълнено, тъй като административният орган е извършил преценка на всички факти и обстоятелства, свързани с държавата по произход на лицето, търсещо закрила. Съгласно общото правило на чл. 35 от АПК, решението е издадено при изясняване на обстоятелствата от фактическа страна. Датата, към която следва да се преценява ситуацията в държавата на произход по отношение наличието на обстоятелствата по чл. 9, ал. 1 ЗУБ е датата, когато съдът се произнася по случая. В тази връзка, съдът изиска актуална справка за ситуацията в С., която съобрази при постановяване на настоящето съдебно решение, както и настъпилите по-късно събития на територията на страната по произход.

Освен изложената от административния орган информация в решението, от допълнително представената справка №МД-02-483/10.09.2025г. се потвърждава, че са налице инциденти, като спорадични актове на насилие в С., но като такива те не може да се оценят като въоръжен конфликт. Въпреки, че положението в страната изглежда несигурно и напрегнато, не следва насилието във всички части на държавата да се определя като безогледно. В конкретния случай няма добре обоснован страх от преследване и индивидуализиране на заплахата за живота на кандидата.

За да са налице предпоставките за предоставяне на хуманитарен статут безогледното насилие в С. следва да е изключително, каквото към момента реално то не е. Значителното подобрение на условията в С., повишаването на сигурността и стабилизацията се подкрепя и от справка с вх. № МД-02-483/10.09.25 г. на дирекция „Международна дейност“ на ДАБ при МС, относно актуалната обществено-политическа обстановка в С..

В бюлетин на Върховния комисариат за бежанците на ООН (ВКБООН) от 4 септември 2025 г. се посочва, че към 3 септември 2025 г., считано от 8 декември 2024 г. около 862 396 сирийци са преминали обратно в С. от съседни страни, с което общият брой на сирийските граждани, завърнали се в С. от началото на 2024г., става 1 223 238 души. По отношение на вътрешното разселване, според последните данни на Работната група за вътрешно разселени лица, към 3 септември 2025г. 1 763 513 вътрешно разселени лица са се завърнали по домовете си, 880 058 от които след 8 декември 2024 г. На 29 август 2025 г., министърът на вътрешните работи на Турция А. Й. обявява, че 450 169 сирийци са се завърнали доброволно от Турция от 8 декември 2024 г. насам, с което общият брой на завърналите се достига 1 190 172 души. Г-н Й. отбелязва, че броят на сирийците с временна закрила в Турция е намалял от 3,53 милиона души през 2022 г. до 2,51 милиона души към август 2025 г. добавяйки, че се очаква доброволните завръщания да се увеличат допълнително със стабилизирането на условията в С..

Между 27 август и 2 септември 2025 г. ВКБООН продължава да улеснява безопасното и достойно завръщане на сирийските бежанци в техните родни райони, осигурявайки

транспорт и друга логистична подкрепа на граничните контролно-пропускателни пунктове "Б. ал Хава", "Ал Салама" и "Д.". Само през посочения период 423 семейства (общо 1342 души) се възползват от тази помощ, с което общият брой на завърналите се през тези три пункта лица достига 16 489 души от началото на годината. В подкрепа на тяхната реинтеграция, ВКБООН предоставя парична помощ за връщане и реинтеграция на 1796 семейства (общо 6995 завърнали се лица) в цяла С.. С това общият брой на подкрепените семейства достига 1759, от което се възползват близо 20 000 завърнали се лица. Тази безвъзмездна помощ служи като преходна предпазна мрежа, която помага на семействата да покрият основни потребности, включително храна, транспорт и лекарства през първите месеци след завръщането си, като им дава свободата да приоритизират и да осигуряват потребностите си по достоен начин. Успоредно с това ВКБООН подкрепя завърналите се и вътрешно разселените лица с разпространението на пълни комплекти с основни помощи, достигайки до 7063 домакинства (28 735 души). Реакцията включва помощ за 4577 домакинства на завърнали се лица (19 750 души), 757 домакинства (3785 души) в крайбрежните райони и спешна интервенция за 1 718 домакинства (5144 души), разселени в С.. Освен това, ВКБООН реагира на спешни случаи в лагерите, предоставяйки помощ на нуждаещи се вътрешно разселени лица в лагерите "Ал Х.", "А." и "Невруз",

Понастоящем ВКБООН наблюдава връщанията в 23 офиса на Провинциалната дирекция "Управление на миграцията" (Provincial Directorate of Migration Management, PDMM) в 22 турски провинции и на шест гранични пункта в югоизточната част на страната. ВКБООН присъства и на летищата "И." и "С. Г." в И., както и на летище "Е." в А.. Доброволните връщания от центровете за временно настаняване "А. Саръчам" и "М." също се наблюдават ad hoc, когато турските власти поканят представители на ВКБООН.

Основните причини за завръщане на сирийците остават непроменени с течение на времето, като най-често посочваните са политическите развития, подобрената сигурност и събирането на семействата. Други причини включват носталгия, трудности при достъпа до жилище, възстановяване на собствеността, ограничена хуманитарна помощ и необходимост от работа. Повечето завърнали се лица се насочват към провинции в С. С., като А., И., Д. и Х. са сред най-честите дестинации. Що се отнася до настаняването, някои от завърналите се лица притежават домовете си или имат имущество, принадлежащо на близки роднини. Много от тези лица съобщават, че къщите им са в добро състояние, други посочват частични повреди или разрушения, а значителна част заявяват, че разполагат с валидни документи, доказващи собствеността.

На 3 септември 2025 г. сирийското Министерство на правосъдието обявява, че вече е отменило няколко милиона забрани за пътуване срещу сирийски граждани, регистрирани в системата за търсене. Повечето от забраните се смятат за издадени през последните 14 години и са свързани предимно с политически изявления срещу бившето правителство на Б. А.. Обработката на останалите досиета ще продължи, като пътуващите няма да бъдат арестувани при пристигането си в С., а само ще бъдат информирани за текущия си правен статус, освен ако няма активни съдебни производства от страна на прокуратурата. Според други съобщения, засегнатите сирийци на летищата и граничните пунктове засега ще бъдат възпрепятствани да продължат пътуването си и ще бъдат помолени да се явят незабавно пред съответните органи, за да се изясни правният им статус.

Предвид изложеното, съдът намира жалбата за неоснователна. От анализа на

фактическите обстоятелства и изявленията на чужденеца по време на производството се установява, че мотивите за напускането на неговата родина, а впоследствие и на Турция, в която необезпокоявано е пребивавал в продължение на осем години са лични, а целта му е намирането на по-добри условия за живот в 3. Европа. Същият е напуснал С. заради войната и влошената обстановка там, но нежеланието му да се върне, както в Турция, така и в държавата му на произход С., където условията и политиката бележат значително подобрене, недвусмислено го категоризира като икономически мигрант съгласно глава II, §62 от Наръчника по процедури и критерии за определяне на статут на бежанец, издаден от Службата на върховния комисар на Организацията на обединените нации за бежанците.

Съдът съобрази и служебно известната информация, че на заседанието си от 19 декември 2024 г. Европейският съвет прие заключенията относно положението в С. след падането на режима на Б. А., и конкретно следното:

- определят като историческа възможността за повторно обединение и изграждане на страната и подчертават значението на приобщаващ и ръководен от С. политически процес, който да отговаря на легитимните стремежи на сирийския народ в съответствие с основните принципи на Резолюция 2254 на Съвета за сигурност на ООН, изразена е и подкрепа за работата на специалния пратеник на ООН за С..
- независимостта, суверенитетът и териториалната цялост на С. в рамките на сигурни граници, следва да се зачитат изцяло в съответствие с международното право. Подчертава се необходимостта да се гарантира зачитането на правата на човека, включително правата на жените, неосновано на религиозно разделение управление и защита на членовете на религиозните и етническите малцинства, както и да се опази културното наследство на С..
- призовават се всички страни да пазят националното единство и да гарантират защитата на цивилното население, предоставянето на обществени услуги, както и създаването на условия за приобщаващ и мирен политически преход и за безопасно, доброволно и достойно връщане на сирийските бежанци, както е определено от ВКБООН.
- подчертават също значението на борбата с тероризма, на предотвратяването на повторната поява на терористични групи и на унищожаването на оставащите запаси от химически оръжия.

В изявление на върховния представител от името на Европейския съюз по повод падането на режима на А., който бележи исторически момент за сирийския народ, се изразява подкрепа за всички сирийци и в страната, и в диаспората, които са изпълнени с надежда или пък се страхуват от несигурното бъдеще. Всички те трябва да имат възможността да се обединят и да стабилизират и изградят отново своята страна, да възстановят справедливостта и да гарантират наличието на отчетност. Изтъква се, че е от решаващо значение е да се запази териториалната цялост на С., да се зачитат нейната независимост, нейният суверенитет и държавните институции и да се отхвърлят всички форми на екстремизъм. Настоятелно се призовават всички участници да избягват всякакво по-нататъшно насилие, да гарантират защитата на цивилното население и да спазват международното право, включително международното хуманитарно право, в това число защитата на членовете на всички малцинства, включително християнските и другите малцинствени вероизповедания, за безопасността на чуждите граждани и за зачитането на дипломатическите представителства в Д.; приканват се всички страни да защитят богатото културно наследство и религиозните паметници на С.. Изтъква се в

изявлението, че е наложително повече от всякога всички заинтересовани страни да започнат приобщаващ и ръководен и подкрепян от сирийците диалог по всички ключови въпроси, за да се гарантира организиран, мирен и приобщаващ преход, в духа на Резолюция 2254 на Съвета за сигурност на ООН и в съответствие с волята на сирийския народ.

Гореописаните данни са част от съобщенията на страниците на Европейските институции и са публично достъпни. Данните за падане на режима на Б. А. и поемане на властта от новия лидер на С. също са безпротиворечиво разпространени от всички национални медии и са общоизвестни, а обсъждането на ситуацията в С. е в съответствие със задължението на съда по чл. 46, пар. 3 от Процедурната Директива (Директива 2013/32) да обсъди всички относими данни и след издаването на оспореното решение, относими към преценката за предоставяне на международна закрила на оспорващия.

Така мотивиран на основание чл. 172, ал. 2 АПК, съдът,

Р Е Ш И:

ОТХВЪРЛЯ жалбата на Е. А. М. – гражданин на С. срещу Решение № 4083/14.07.2025г. на Председателя на Държавна агенция за бежанците при МС, с което му е отказано предоставяне на статут на бежанец и хуманитарен статут.

Решението подлежи на обжалване в 14-дневен срок от съобщаването му на страните пред Върховния административен съд на Република България.

СЪДИЯ: